

Colecție coordonată de
MAGDALENA MĂRCULESCU

Marc Levy

Hoțul de umbre

Traducere din franceză și note de
Marie-Jeanne Vasiloiu

TREI

Pentru Pauline, Louis și Georges

„Știi, lucrul de care dragostea are cea mai mare
nevoie este imaginația. Trebuie ca fiecare să-l
inventeze — cu toată forța imaginației sale — pe
celălalt și să nu-i cedeze realității nicio palmă de teren.
Ei, și atunci când cele două imaginații se întâlnesc...
nu există nimic mai frumos pe lume.“

Romain GARY

*M*i-a fost întotdeauna teamă de noapte, teamă de formele care se insinuau în umbrele serii, care dansau în faldurile perdelelor sau pe tapetul dormitorului. Cu timpul, s-au risipit. Dar e de-ajuns să-mi amintesc de copilărie, ca să le văd ivindu-se iar, îngrozitoare, amenințătoare.

Un proverb chinez spune că un om politic nu calcă pe umbra vecinului său. În ziua când am ajuns în această nouă școală, nu-l știam. Copilăria mea era acolo, în curtea de recreație. Voiam s-o alung, să devin adult, dar ea se ținea scai de pielea acestui corp prea strâmt, prea mic pentru gustul meu.

„Ai să vezi, totul o să fie bine...”

Prima zi de școală. Rezemat de un platan, mă uitam la grupurile care se formau. Nu făceam parte din niciunul. N-aveam dreptul la niciun zâmbet, la nicio îmbrățișare, la niciun semn, cât de mic, care să-mi dovedească bucuria celorlalți de a mă revedea după vacanță, n-aveam pe nimeni căruia să-i povestesc cum mi-o petrecusem pe a mea. Cei ce și-au schimbat vreodată școala trebuie să fi cunoscut acele dimineți de septembrie, când, cu inima grea, nu știai ce să le răspunzi părinților, care te asigurau că totul o să fie bine. De parcă ei și-ar mai fi amintit de ceva! Părinții uită totul, dar nu e vina lor: pur și simplu îmbătrânesc.

În curtea interioară s-a auzit clopoțelul, iar elevii s-au așezat în rând, în fața profesorilor, care strigau catalogul. Ochelariști nu erau mulți: doar trei. Eu fusesem înscris în clasa a 6-a C și, încă o dată, eram cel mai mic. Părinții mei avuseseră proasta inspirație de a mă aduce pe lume în decembrie și se bucuraseră întotdeauna că aveam să merg la școală cu șase luni mai devreme; asta

le măgulea amorul-proprriu, dar, pe mine, la fiecare început de an, mă apuca disperarea.

Când ești cel mai mic din clasă, înseamnă că tu ești ăla care șterge tabla, care are grijă să fie cretă, care adună saltelele din sala de sport, care așază mingile de baschet pe raftul prea înalt și, lucrul cel mai rău dintre toate, ăla care trebuie să stea turcește, de unul singur, în primul rând, atunci când se fotografiază toată clasa. Când ești la școală, nu există nicio limită în ceea ce privește umilința.

Toate astea n-ar fi avut nicio consecință dacă în clasa a 6-a C n-ar fi existat numitul Marquès, o adevărată urgenție, o ființă care era exact opusul meu.

Dacă — spre marea fericire a părinților mei — eu aveam, la școală, un avans de câteva luni, Marquès avea o întârziere de doi ani, lucru care pe părinții lui îi lăsa rece. Atâta vreme cât școala le ținea fiul ocupat, atâta timp cât acesta mânca la cantină și nu mai apărea acasă decât la sfârșitul zilei, erau mulțumiți.

Eu purtam ochelari, Marquès avea niște ochi de linx. Eu aveam cu zece centimetri mai puțin decât băieții de vârsta mea, Marquès avea cu zece centimetri mai mult, ceea ce însemna că între el și mine era o considerabilă diferență de înălțime. Eu detestam baschetul, Marquès nu trebuia decât să se întindă ca să bage mingea în coș. Eu iubeam poezia, el, sportul; nu vreau să zic că între ele două ar fi fost vreo incompatibilitate, însă totuși! Mie îmi plăcea să observ lăcustele de pe trunchiul copacilor, Marquès adora să le captureze ca să le smulgă aripile.

Cu toate astea, ne asemănam în două privințe; de fapt, într-una singură: Elisabeth! Eram îndrăgostiți de ea, dar Elisabeth n-avea ochi pentru niciunul dintre noi. Asta ar fi putut crea un fel de complicitate între Marquès

și mine, dar, din păcate, cea care a învins a fost rivalitatea.

Elisabeth nu era cea mai drăguță fată din școală, dar era, de departe, cea mai fermecătoare. Avea un fel al ei și numai al ei de a-și strânge părul, gesturile îi erau simple și grațioase, iar zâmbetul său lumina până și cele mai triste zile de toamnă, când ploua fără încetare și când încălțările tale ude făceau fleoșc-fleoșc pe asfalt, zile în care felinarele risipeau întunericul, dimineața și seara, de pe drumul ce ducea la școală.

Copilăria mea plină de tristețe era acolo, în acel orășel de provincie, în care așteptam cu disperare ca Elisabeth să aibă bunăvoința de a mă privi, în care așteptam cu disperare să cresc.

Prima parte

A fost de-ajuns o singură zi pentru ca Marquès să prindă pică pe mine. O biată zi, doar atât, pentru ca eu să comit ireparabilul. Profesoara noastră de engleză, doamna Schaeffer, ne explicase că Preteritul simplu¹ corespundea, în general, unui trecut încheiat, care nu mai avea nicio legătură cu prezentul, care nu avea durată și care putea fi perfect situat în timp. Mare brânză!

Cum a terminat de explicat, doamna Schaeffer m-a arătat cu degetul, cerându-mi să-i ilustrez spusele cu un exemplu ales de mine. Când am sugerat că ar fi fost strașnic de bine ca anul școlar să fie la Preterit, Elisabeth a izbucnit într-un hohot de râs din toată inima. Gluma nu ne amuzase decât pe noi doi. Am dedus că restul clasei nu înțelesese nimic din sensul Preteritului, iar Marquès a tras concluzia că, în ochii lui Elisabeth, eu marcasem niște puncte. Începând din acea luni — prima zi de școală — și, mai precis, de la prima lecție de engleză, aveam să trăiesc un adevărat infern. Se alesese praful de restul trimestrului meu!

¹ Preterit (*engl.*) = Simple Past Tense (*engl.*) — Perfectul compus (n. t.).

Doamna Schaeffer m-a cadorsit pe loc cu o consemnare, sentință ce avea să fie dusă la îndeplinire sâmbătă dimineața. Trei ore de adunat frunzele din curtea școlii. Urâsc toamna!

Marti și miercuri am avut parte de o serie de piedici puse de Marquès. De fiecare dată când mă întindeam pe jos cât eram de lung, același Marquès recupera câte ceva din întârzierea în cursa celui care îi face să râdă mai tare pe ceilalți. Ba chiar mi-a luat-o oarecum înainte, însă lui Elisabeth nu i se părea deloc nostim, așa că pofta lui de răzbunare era departe de a se potoli.

Joi, Marquès a trecut la o viteză superioară, iar eu mi-am petrecut ora de mate încuiat în dulapul meu, unde mă vârâse el cu forța, după care îi pusese lacătul. Într-un târziu, m-a auzit bătând în ușă omul de serviciu, care mătura vestiarul, și m-a scos după ce i-am șoptit cifrul. Ca să nu fiu socotit un pârâcios — atrăgându-mi și alte necazuri —, am jurat că mă încuiasem chiar eu, ca prostul, voind să mă ascund. Intrigat, omul m-a întrebat cum de mă încuiasem pe dinăuntru, dar m-am făcut că nu-l aud și mi-am luat picioarele la spinare. Lipsisem la apel. Așa că pedeapsa de sâmbătă mi-a fost prelungită cu o oră, de către profesorul de matematică.

Vineri a fost cea mai proastă zi a acelei săptămâni. Marquès a experimentat asupra mea principiile elementare ale legii gravitației enunțate de Newton, pe care o învățasem la lecția de fizică de la ora 11.

Legea atracției universale, descoperită de Isaac Newton, spune, în mare, că două corpuri se atrag cu o forță direct proporțională cu masele lor și invers proporțională cu pătratul distanței care le separă. Această forță are ca direcție dreapta care trece prin centrul de greutate al celor două corpuri.

Iată enunțul care poate fi citit în manual. În practică însă e altă poveste. Luați un individ care șterpelește o roșie de la cantină, cu o altă intenție decât aceea de-a o mânca, așteptați ca victima lui să se afle la o distanță convenabilă pentru ca individul respectiv să arunce susnumita roșie cu toată forța antebrațului său, și veți vedea că, în ceea ce-l privește pe Marquès, legea lui Newton nu se aplică așa cum fusese prevăzut. Dovada spuselor mele este aceea că direcția roșiei nu a fost deloc dreapta ce trece prin centrul de greutate al corpului meu. Și, printre răsesele care umpluseră sala de mese, l-am recunoscut pe al lui Elisabeth, atât de sincer și de plăcut, dar care mi-a răsucit cuțitul în rană.

În acea vineri seară, în timp ce mama îmi repeta — pe un ton din care se subînțelegea că ea are întotdeauna dreptate —, „Vezi că totul a fost bine?“, am pus înștiințarea despre consemnare pe masa din bucătărie, am anunțat că nu mi-e foame și am urcat în camera mea, să mă culc.

*

În dimineața sâmbetei respective, în timp ce colegii mei își luau micul dejun uitându-se la televizor, eu mă îndreptam spre școală.

Curtea era pustie; paznicul a împăturit înștiințarea de consemnare, iscălită cum se cuvine, și a băgat-o în buzunarul halatului său cenușiu. Mi-a pus în mână o furcă, mi-a spus să am grijă să nu mă rănesc, mi-a arătat o grămadă de frunze și o roabă de lângă coșul de baschet, al cărui fileu mi se părea că seamănă cu ochiul lui Cain sau, mai degrabă, cu al lui Marquès.

Mă căzneau de mai bine de o jumătate de oră cu grămada mea de frunze moarte, când paznicul mi-a venit, în sfârșit, în ajutor.